

Буртняк Іван Володимирович

Доктор економічних наук, доцент, професор кафедри економічної кібернетики Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Рогач Олександр Дмитрович

студент II курсу другого (магістерського) освітнього рівня спеціальності 051 Економіка (Економічна кібернетика)
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
Івано-Франківськ, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Страховий ринок як сукупність страхових організацій являє собою складну багатофакторну динамічну систему-групу регулярно взаємодіючих і взаємозалежних окремих складових частин, що утворюють єдине ціле.

Страхова система взаємодіє з навколишнім середовищем за допомогою зовнішніх зв'язків, які характеризують як вплив оточення на систему, так і вплив системи на середовище. Таким чином, страховий ринок представляє єдність двох систем – внутрішньої системи і зовнішнього оточення. До першої відносяться такі основні керовані змінні: страхові продукти, тобто умови договорів страхування даного виду, система організації продажів страхових полісів та формування попиту, гнучка система тарифів, власна інфраструктура страховика, а також ресурси: матеріальні, фінансові, трудові, що визначають положення даного страховика на ринку. Друге – це система взаємодіючих сил, які оточують внутрішню систему ринку і роблять на неї вплив. До основних елементів зовнішнього оточення, на які страхова компанія може надавати частково керуючий вплив, відносяться: ринковий попит, конкуренція, ноу-хау страхових послуг, інфраструктура страховика [1].

Страхова компанія — історично визначена суспільна форма функціонування страхового ринку, яка являє собою узагальнену структуру, що здійснює укладання договорів (угод) страхування та їх обслуговування, тобто бере на себе зобов'язання відшкодувати страхувальнику збитки при настанні страхового випадку. При цьому продавці страхової послуги можуть бути представлені різними формами власності: державною, акціонерною, кооперативною, приватною.

Разом з тим, створення державних страхових компаній є формою втручання держави в діяльність страхового ринку і монополізації його окремих функцій, які не можуть виконувати інші страхові компанії [2].

На сьогоднішній день в Україні є багато страхових компаній, які надають послуги зі страхування різних видів транспорту, бізнесу, життя та інше. При укладанні договору про надання послуг з будь-якою компанією, питання надійності залишається одним з найважливіших. Рейтинг надійності страхових компаній України – якраз та інформація, яку буде корисно дізнатися. У табл.1. представлено загальний рейтинг страхових компаній України станом на 2021 рік [1].

Таблиця 1

Рейтинг страхових компаній України станом на 2021 рік

№	Страхова компанія	Премії, тис.грн.	Виплати, тис.грн.	Рівень виплат,%
1	UNIQA (УНІКА)	1 702 912,0	617 101,0	36,24
2	АХА Страхування	1 678 704,0	817 672,0	48,71
3	PZU Україна	1 287 794,8	453 769,7	35,24
4	ІНГО Україна	1 064 474,0	549 711,5	51,64
5	ТАС	1 023 863,0	371 336,8	36,27
6	Українська Страхова Група	817 283,3	385 143,0	47,12
7	Провідна	813 355,8	484 330,5	59,55
8	Універсальна	648 291,7	147 760,0	36,7
9	Альфа Страхування	576 622,4	151 713,4	26,31
10	Княжа	497 844,3	243 398,1	48,89

Надійність компанії оцінюється за результатами досліджень багатьох показників. До переліку увійдуть гарантійні фонди, суми премій та багато

іншого. Рейтинг страхових компаній України, чия надійність підкріплена гарантійним фондом (табл.2) [1]:

Таблиця 2

Лідери страхування в Україні по гарантійному фонду

№	Страхова компанія	Гарантійний фонд
1	Кремінь	1 499 990
2	Ал'янс	624 134
3	Інгострах	388 538
4	Захід-резерв	356 791
5	Провідна	313 363
6	ТАС	274 637
7	Інго Україна	269 494
8	Уніка	254 532
9	PZU Україна	213 902
10	Теком	193 655

На репутацію компанії серйозний впливає кількість виплат, зроблених компанією. В цілому за підсумками 1 кварталу 2021 року складено рейтинг страхових компаній по виплатах. У порівнянні з показниками попереднього року, видно темп розвитку в процентному співвідношенні. Не дивлячись на такі фактори, як складна економічна ситуація і загальна нестабільність, чи компанії-лідери сильно змінять свої позиції. Швидше за все, фінальний рейтинг страхових компаній України 2021 по виплатах зміниться зовсім небагато. Ясно, що перераховані страхові фірми абсолютно точно увійдуть до майбутнього списку, якщо і не в якості лідерів, то на наближених до них позиціях (табл. 3)[1]:

Таблиця 3

Лідери страхування в Україні по виплатах

№	Страхова компанія	Рівень виплат станом на 31.12.2017,%	Рівень виплат станом на 31.12.2016,%	Темп, %
1	Талісман страхування	123,41	82,21	143,48
2	Інтер-поліс	86,02	77,02	18,37
3	Рарітет	82,49	55,74	22,23
4	Нафтогазстрах	77,4	70,07	19,09
5	Захід-резерв	65,37	52,29	45,48
6	Індіго	64,73	48,83	62,02
7	Країна	62,84	38,01	51,63
8	Укрфінстрах	61,68	53,3	149,8
9	Княжна	61,43	47,23	35,74
10	Мега-поліс	59,25	42,55	12,16

Об'єктом на ринку страхових компаній є страхова послуга, привабливість якої для страхувальника проявляється в процесі її споживання, тобто виконання страховиком прийнятих на себе зобов'язань.

Страхова послуга – це відповідний страховому продукту процес, що забезпечує оформлення, супровід і виконання міститься в ньому страхового зобов'язання.

Страховий продукт - це оферта, що містить умови страхового зобов'язання, які готові прийняти на себе страховик в обмін на сплату страхувальником відповідної страхової премії [3].

Таким чином, страхування є одним із стратегічних секторів економіки, які мають можливість забезпечувати соціально-економічну стабільність в суспільстві, та гарантувати відшкодування збитку при різних життєвих ситуаціях.

Список джерел:

1. Аналітичний огляд за 2021 р. Страховий ринок [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.credit-rating.ua>
2. Василик О.Д. Теорія фінансів : [підручник] / О.Д. Василик. – К. : НІОС, 2000. – 416 с
3. Журавка О.С., Бочкарева Т.О Фінансова безпека сучасного страхового ринку України / О.С. Журавка, Т.О. Бочкарева // Економіка. Фінанси. Право. – 2015. – № 6/1. – С. 57–65.